

Sygnatura akt *I C 882/12*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 27 lutego 2013 roku

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny
w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Izabela Baca

Protokolant:Katarzyna Sieczka

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2013 roku we Wrocławiu

sprawy z powództwa S. F. S.w G.

przeciwko K. D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej K. D.na rzecz strony powodowej S. F. S.w G.kwotę 35451zł 64gr (trzydzieści pięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt cztery grosze) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od dnia 2 marca 2012 roku do dnia zapłaty;

II. nie obciąża pozwanej kosztami procesu na rzecz strony powodowej.

Sygn. akt I C 882/12

UZASADNIENIE

Strona powodowa S. F. S.w G.wniosła o zasądzenie od pozwanej K. D.kwoty 35451zł 64gr wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 02.03.2012 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że w dniu 16.11.2009r. udzieliła pożyczki w kwocie 31000zł, która miała być zwrócona w miesięcznych ratach. Strona powodowa podała, że pożyczkobiorca zmarł w dniu 08.10.2010r, nie regulując należności, wynikającej z pożyczki, a roszczenie o jej zwrot stało się wymagalne z dniem ustania członkostwa pożyczkobiorcy. Wskazała, że spadek po B. D.nabyła wprost pozwana. Strona powodowa podała nadto, że na dochodzoną należność składa się kapitał pożyczki w kwocie 26919zł 84gr oraz skapitalizowane odsetki w wysokości 8548zł 80gr.

Nakazem zapłaty z dnia 31.03.2012 r. wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy Lublin - Zachód uwzględnił powództwo.

Pozwana K. D. złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty. Przyznała, iż nabyła spadek po ojcu B. D., zgodnie z aktem poświadczenia dziedziczenia z dnia 25.10.2010r. Podniosła, że spadkodawca zaciągnął kilka kredytów, jednak każdy z nich był ubezpieczony. Zarzuciła, że strona powodowa wezwała ją do zapłaty dopiero po upływie roku od śmierci jej ojca, a polisa ubezpieczeniowa była ważna sześć miesięcy.

W piśmie procesowym z dnia 10.12.2012r. strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu oraz przyznała, że spadkodawca był ubezpieczony oraz że starano się w pierwszej kolejności wyegzekwować ubezpieczenie od (...) S.A, jednak - jak ustalono - śmierć pożyczkobiorcy nie nastąpiła na skutek nieszczęśliwego wypadku, zawału serca, czy udaru mózgu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. D.w dniu 4.10.2001r. złożył deklarację członkowską nr 234 117 i 23.10.2001r. został przyjęty w poczet członków S. F. S..

Dowód: deklaracja członkowska nr 234 117 – k. 70.

W dniu 16.11.2009r. zawarł on ze stroną powodową S. F. S.w G.umowę pożyczki konsumenckiej nr (...), na mocy której otrzymał pożyczkę w wysokości 31000zł na okres od 16.11.2009r. do 05.11.2014r. na warunkach określonych umową oraz Regulaminem udzielania kredytów i pożyczek (...) im. (...). Pożyczka została udzielona na cel mieszkaniowy i oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej wynoszącej w dniu jej zawarcia 16,75% w skali roku, przy rzeczywistej stopie procentowej 20,96%. Składki na ubezpieczenie (...)wyniosły w sumie 1800zł (pkt 20 umowy). Zgodnie z umową w przypadku niespłacenia kredytu lub raty w terminie należność z tytułu udzielonego kredytu stawała się należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub w części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia miały być pobierane odsetki według zmiennej stopy procentowej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP (pkt 23 umowy).

Dowód: umowa pożyczki konsumenckiej nr (...) z dnia 16.11.2009r. – k. 33 – 35.

Zgodnie z §29 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) im. (...), obowiązującym w chwili zawarcia powyższej umowy w razie ustania członkostwa roszczenie o zwrot kredytu stawało się wymagalne z dniem ustania członkostwa.

Dowód:wyciąg z regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) im. (...) – k. 37.

B. D.w celu zabezpieczenia spłaty pożyczki zawarł umowę ubezpieczenia (...)A. T.(...)W. K.w S., dokonując cesji roszczeń z tej umowy na rzecz strony powodowej. Zgodnie Ogólnymi Warunkami Grupowego (...)N. N.W. A.predmiotem ubezpieczenia był zgon ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku zaistniałego w okresie ubezpieczenia, zgon w następstwie zawału serca lub udaru mózgowego, całkowita trwała niezdolność do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub pobyt ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku. W przypadku zgonu ubezpieczonego na skutek nieszczęśliwego wypadku uprawnionemu przysługiwało jednorazowe świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia. Przez nieszczęśliwy wypadek rozumiano zaś nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w wyniku którego ubezpieczony niezależnie od swojej woli, doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł.

Dowód: Ogólne Warunki Grupowego (...)N. N. W.A., mające zastosowanie do umów zawieranych od dnia 10.08.2007r. – – k. 75 - 78.

Pożyczkobiorca B. D. zmarł w dniu 08.10.2010r.

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu B. D. sporządzony w USC we W. pod nr (...) – k. 40.

Zgodnie z §15 Statutu strony powodowej, zatwierdzonego w dniu 21.09.2006r, członkostwo w Kasie ustawało m.in. z chwilą śmierci członka.

Dowód: Statutu (...) im. (...) - k. 61 - 67.

W chwili śmierci ojca pozwanej kwota niespłaconej pożyczki wynosiła 26 919zł 84gr. Odsetki od pożyczki w tym dniu obejmowały kwotę 39zł 62gr, zaś odsetki karne z tytułu opóźnienia w zapłacie powyższej kwoty kapitału za okres od dnia 8.10.2010r. do dnia wniesienia pozwu w niniejszej sprawie wynosiły 8492zł 80gr. - okoliczności niesporne - k. 87.

W dniu 22.10.2010r. został sporządzony przez notariusz B. R. akt poświadczenia dziedziczenia po zmarłym B. D., zgodnie z którym na podstawie ustawy spadek po nim odziedziczyła w całości córka spadkodawcy - pozwana K. D..

Dowód: akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 22.10.2010r. (Rep. (...)) – k. 46 – 47.

Towarzystwo (...)W. K. w S.pismem z dnia 13.01.2011r. poinformowało stronę powodową o odmowie wypłaty świadczenia z tytułu zgonu B. D.. Wskazano, że ze zgromadzonej dokumentacji nie wynika, żeby zgon ubezpieczonego nosił cechy nieszczęśliwego wypadku, zawału serca lub udaru mózgowego i był tym samym objęty zakresem ubezpieczenia.

Dowód: pismo z dnia 13.01.2011r. – k. 79.

Strona powodowa pismem z dnia 04.11.2011r. zwróciła się do tut. Sądu o dopuszczenie jej do udziału w sprawie, o ile toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym B. D., wskazując, iż przysługiwała jej wobec spadkodawcy wierzytelność z tytułu umowy pożyczki.

Dowód: pismo z dnia 04.11.2011r. – k. 43.

Pismem z dnia 30.11.2011r. poinformowano stronę powodową, że nie toczyło się przed tut. Sądem powyższe postępowanie.

Dowód: pismo z dnia 30.11.2011r. – k. 44.

Strona powodowa pismem z dnia 30.01.2012r. wezwała pozwaną K. D. do zapłaty kwoty 35109zł 13gr w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia pisma, stwierdzając, iż należność ta wynika z umowy pożyczki z dnia 16.11.2009r. zawartej z B. D.. Wskazano, iż istnieje możliwość ubiegania się o restrukturyzację długu. Pismo to doręczono pozwanej dnia 2.12.2012r.

Dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 30.01.2012r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 41 – 42.

Pozwana K. D. o zawarciu przez ojca umowy pożyczki ze stroną powodową dowiedziała się z powyższego pisma. Zgłosiła się wówczas w placówce strony powodowej, gdzie poinformowano ją, iż jej ojciec dokonał ubezpieczenia spłaty pożyczki. Przekazano jej także, iż ubezpieczyciel odmówił wypłaty świadczenia.

W skład spadku po B. D. wchodziła wierzytelność w kwocie 120000zł z tytułu wkładu mieszkaniowego. Ojcu pozwanej przysługiwało bowiem spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...), w którym obecnie zamieszkuje pozwana z partnerem i dwójką małoletnich dzieci w wieku 5 i 2 lat. Pozwana przebywa na urlopie wychowawczym, otrzymuje zasiłek rodzinny, a ojciec dzieci uzyskuje dochód w kwocie ok. 700zł miesięcznie. Pozwana spłaca w ratach po 100zł dług spadkodawcy wobec (...) S.A. w łącznej kwocie 4000zł. Dodatkowo pozwana jest zobowiązana do spłaty na rzecz strony powodowej kwoty 3800zł również z tytułu długu spadkowego. Pozwana zamierza podjąć pracę we wrześniu 2013r, kiedy młodsze dziecko zostanie przyjęte do przedszkola.

Dowód: przesłuchanie pozwanej K. D. - k. 88 - 89.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dokumentach, których strony nie kwestionowały oraz na przesłuchaniu pozwanej.

W istocie między stronami niesporne było, iż ojciec pozwanej B. D. zawarł w dniu 16.11.2009r. ze stroną powodową umowę pożyczki. Niesporna była i ta okoliczność, iż w chwili śmierci pożyczkobiorcy niespłacona kwota pożyczki wynosiła 26 919zł 84gr. Pozwana na rozprawie dnia 27.02.2013r. oświadczyła bowiem, iż nie kwestionuje wysokości dochodzonej kwoty, podnosi jedynie, iż nie jest w stanie spłacić długu.

W toku postępowania Sąd ustalił, iż pozwana jest spadkobierczynią B. D.. Zgodnie zaś z art. 922§1 kc prawa i obowiązki zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób, stosownie do przepisów księgi czwartej k.c. W myśl art. 720 kc na pożyczkobiorcy ciąży obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. Jest to zatem obowiązek o charakterze majątkowym, który przechodzi na spadkobierców zmarłego.

Pozwana nie kwestionowała ani kwoty pożyczki, ani wysokości żądanych przez stronę powodową odsetek. Podniosła jedynie, iż B. D. posiadał ubezpieczenie na życie, zabezpieczające spłatę kredytu. Jak wynika z umowy pożyczki pozostałe koszty, do zapłaty których zobowiązany był B. D., obejmowały sumę składek za na ubezpieczenie (...)A.w kwocie 1800zł. Z postanowień tych wynika zatem, iż spadkodawca posiadał powyższe ubezpieczenie. Zgodnie z postanowieniami Ogólnych Warunków Grupowego (...)A.przedmiotem ubezpieczenia był zgon ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku zaistniałego w okresie ubezpieczenia, zgon w następstwie zawału serca lub udaru mózgowego, całkowita trwała niezdolność do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub pobyt ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku. W niniejszej sprawie pozwana nie wykazała, by jej ojciec zmarł na skutek nieszczęśliwego wypadku, zawału serca lub udaru mózgu. Przyznała, iż nie jest pewna, jaka w istocie była przyczyna zgonu jej ojca, lekarz, który stwierdził zgon miał wskazać na niewydolność krążeniową. Towarzystwo (...)W. K.w S.pismem z dnia 13.01.2011r. odmówiło przy tym stronie powodowej wypłaty świadczenia z tytułu zgonu B. D., wskazując, że ze zgromadzonej dokumentacji nie wynika, by zgon ubezpieczonego nosił cechy nieszczęśliwego wypadku, zawału serca lub udaru mózgowego i był tym samym objęty zakresem ubezpieczenia. Strona powodowa nie miała więc możliwości zaspokojenia swego roszczenia z polisy ubezpieczenia (...). Nawet jednak, gdyby osobie uprawnionej przysługiwało odszkodowanie w przypadku śmierci ubezpieczonego, w chwili śmierci pożyczkobiorcy nie doszłoby do przejęcia długu przez ubezpieczyciela. Warunki przejęcia długu określa bowiem przepis art. 519§1kc. Fakt, iż B. D.zawarł ww umowę ubezpieczenia, nie spowodował z chwilą jego śmierci zwolnienia z długu jego spadkobierczyni. Można w tej sytuacji rozważyć jedynie odpowiedzialność in solidum za spłatę długu ubezpieczyciela oraz spadkobiercy pożyczkobiorcy, co miałyby znaczenie w kwestii oceny ewentualnych roszczeń regresowych spadkobiercy, który spełnił świadczenie. Zauważyć należy, iż strona powodowa zwróciła się do ubezpieczyciela o zapłatę odszkodowania, ten jednak odmówił, powołując się na wyłączenie swojej odpowiedzialności.

Okoliczność, iż strona powodowa bezpośrednio po śmierci pożyczkobiorcy nie wystąpiła o zapłatę długu nie ma wpływu na odpowiedzialność pozwanej. Zauważyć bowiem należy, iż strona powodowa podjęła czynności celem ustalenia spadkobiercy B. D. i przed wytoczeniem powództwa wezwała pozwaną do spełnienia świadczenia.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 720§1 kc Sąd zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 26 919zł 84gr tytułem niespłaconej części pożyczki.

Zgodnie z art. 359§1kc odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika m.in. z czynności prawnej. Strony umowy pożyczki przewidziały wysokość odsetek tak za korzystanie z kapitału pożyczki, jak i odsetek za opóźnienie w jej spłacie, ustalając te odsetki w taki sposób, iż nie przekraczały one odsetek maksymalnych, określonych w art. 359§2¹kc. Stronie powodowej przysługują przy tym odsetki za opóźnienie zgodnie z art. 481§1kc. Pozwana nie kwestionowała zresztą wysokości żądanych skapitalizowanych odsetek w kwocie łącznie 8531zł 80gr.

Z tych też przyczyn mając na względzie powołane przepisy Sąd w punkcie I sentencji wyroku uwzględnił powództwo.

Pozwana wniosła o rozłożenie należności dochodzonej pozwem na raty w kwocie po 200zł miesięcznie. W myśl art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Rozłożenie świadczenia na raty może zatem nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach, tzn. w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądanego świadczenia byłoby dla dłużnika niemożliwe do wykonania lub też bardzo utrudnione. Regulacja art. 320 kpc ma zatem na celu umożliwienie pozwanemu wykonania świadczenia objętego wyrokiem w sposób dobrowolny, unikając w ten sposób skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Jednak dłużnik powinien mieć możliwość spłaty długu w ratach, których wysokość nie narusza uzasadnionego interesu wierzyciela. Zdaniem Sądu sytuacja pozwanej nie pozwalała

na przyjęcie, iż jest ona w stanie spłacić dług w takich ratach. Zaproponowana przez nią kwota 200zł miesięcznie spowodowałaby, iż spłata należności zostałaby rozłożona na ponad 14 lat.

Mając jednak na względzie szczególną sytuację pozwanej, Sąd na podstawie art. 102 kpc nie obciążył jej kosztami procesu na rzecz strony powodowej. Pozwana nabyła w spadku po swoim ojcu wierzytelność z tytułu wkładu mieszkaniowego, lecz obecnie zajmuje lokal, w którym uprzednio zamieszkiwał spadkodawca, zaspokajając potrzeby mieszkaniowe swoje i rodziny. Nie ma zatem możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu tegoż wkładu. Pozwana jest matką dwójki małych dzieci, przebywającą obecnie na urlopie wychowawczym, a rodzina utrzymuje się z dochodu uzyskiwanego przez partnera pozwanej w wysokości około 700zł miesięcznie oraz z zasiłków rodzinnych. Nie bez znaczenia jest i ta okoliczność, że to nie pozwana zawarła umowę pożyczki ze stroną powodową, a do jej spłaty zobowiązana jest jako spadkobierca pożyczkobiorcy. Okoliczności te przemawiały za nie obciążeniem pozwanej kosztami procesu na rzecz strony powodowej.